

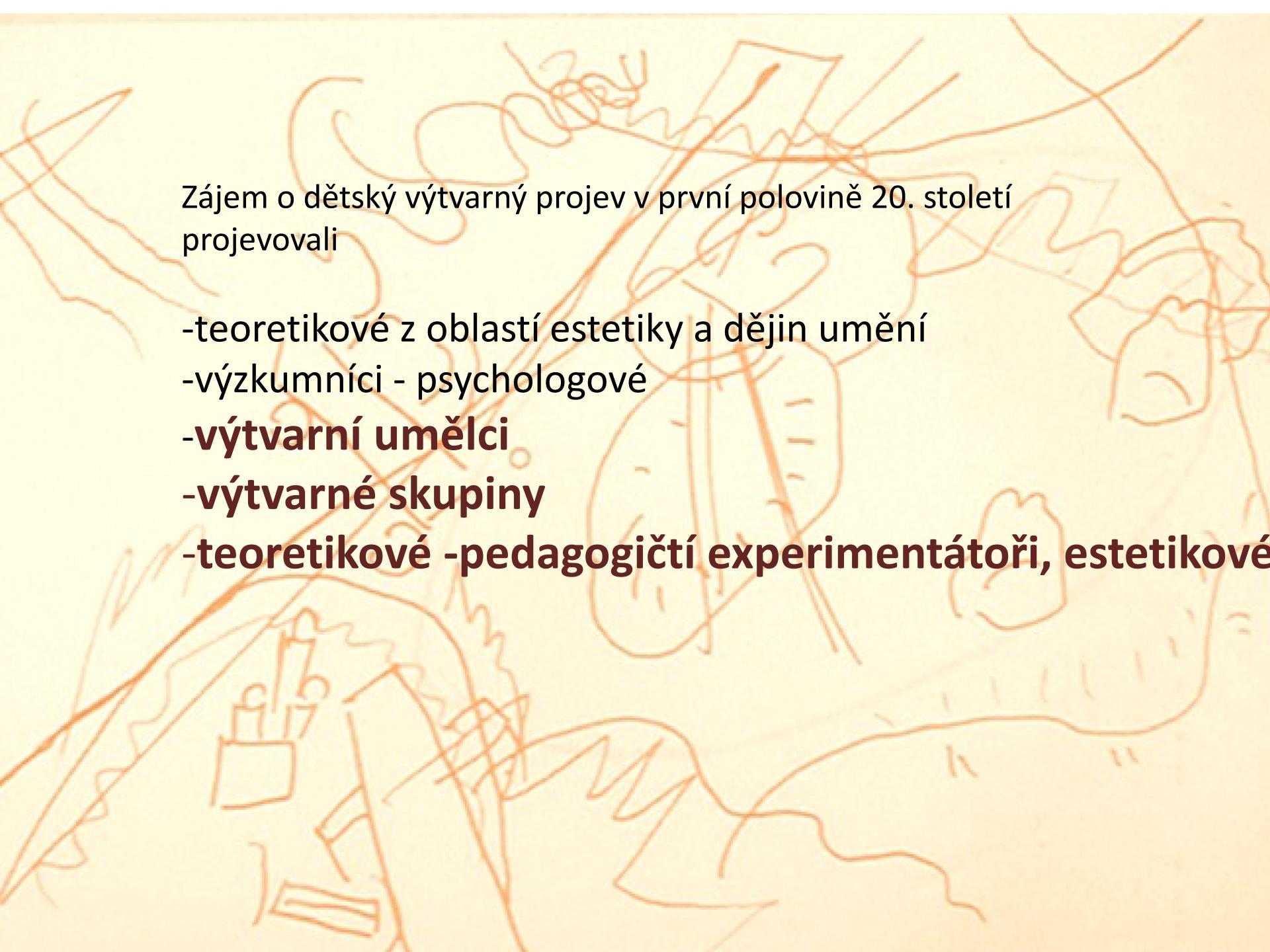
Umění a dětský výtvarný projev

Zájem o dětský výtvarný projev v první polovině 20. století projevovali

- teoretikové z oblastí estetiky a dějin umění
- výzkumníci - psychologové
- výtvarní umělci**
- výtvarné skupiny**
- teoretikové -pedagogičtí experimentátoři, estetikové**

Teoretikové z oblasti estetiky a dějin umění

Gustav Britsch a teorie o konvergenci výtvarné výchovy s duchovním pojetím výtvarné formy

Východiska, analogie:

Heinrich Wölflin, Theodor Lipps, Max Vervorn – **ideoplastická a fyzioplastická forma**, teorie vcítění se do umělecké formy, umělecké tvarosloví a psychologie vnímání

Otakar Hostinský, V.V. Štech – **umění ovlivňuje přímo život**

G. Britsch – profesor mnichovské akademie umění, poukazoval na to, že právě umění nám skytá příležitost zakoušet jednotu a celistvost bytí, v jednotlivých etapách umění nejde o postup od nižšího k vyššímu, ale o ucelené stejně hodnotné spirálově řazené epochy, stejně tak je tomu i s „vývojem“ dětského umění. Mezi jeho vývojovými fázemi a uměleckými epochami existují jisté analogie.

Výzkumníci a psychologové (empirický výzkum)

(zabývali se analytickým a komparativním zkoumáním dětských prací převážně kresek, sledovali pravidla vývoje DVP a typologii DVP, diagnostika, testy a kvantitativní přístup)

Ebenezer Cooke (1885)

Corrado Ricci (1887)

Cyril Burt (1921)

Georg Kerschensteiner (1905)

František Čáda (sebeprojekce dítěte prostřednictvím symbolu)

Otakar Chlup – výzkum duševních projevů u dětí méně schopných (1925)

R. Čermák a L. Ondrůjová

**Umělci spříznění s antropologickými kořeny
dětské výtvarné tvorby**

Vasily Kandinsky

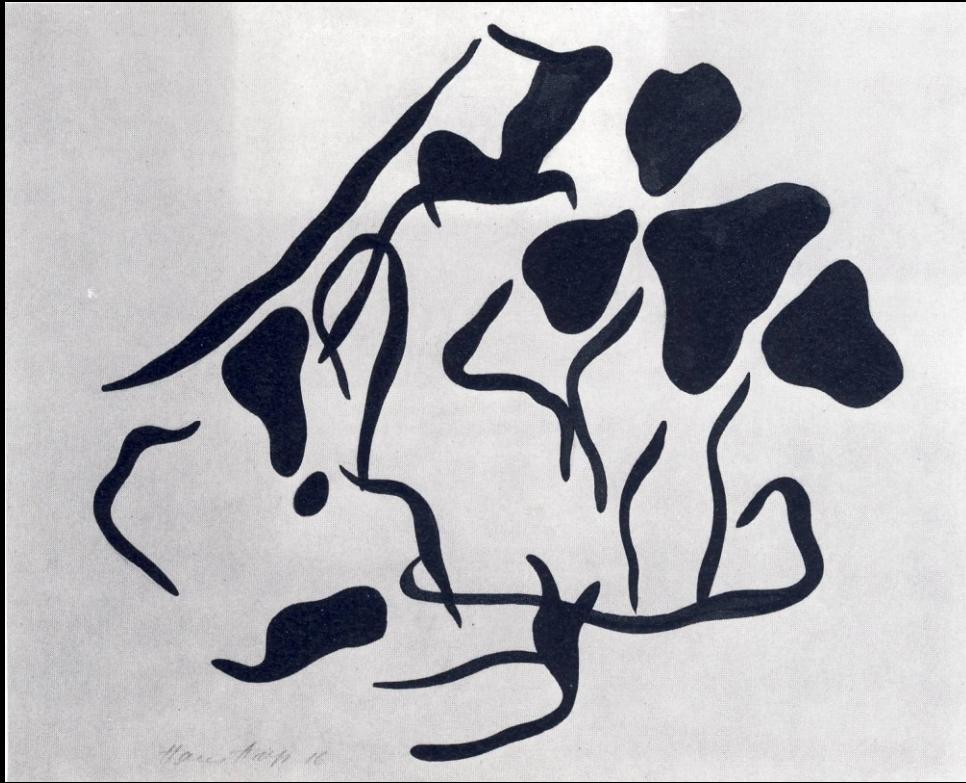
Paul Klee

František Kupka

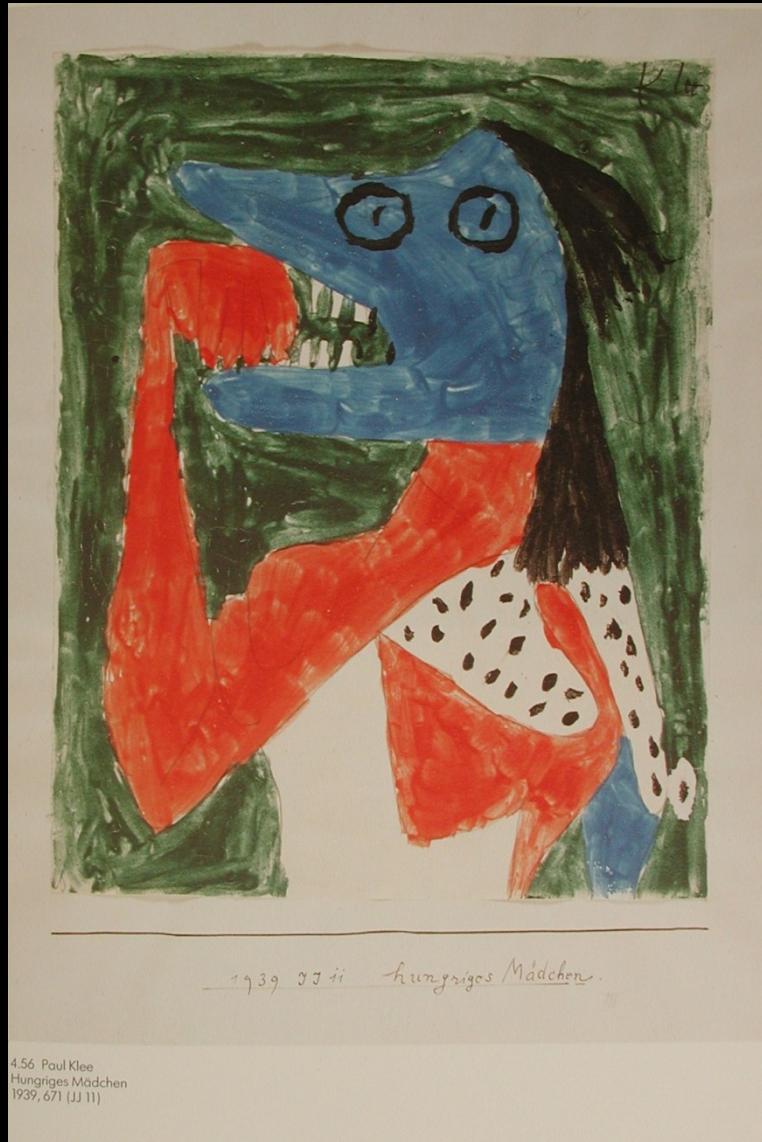
**Jean Dubuffet, Gabrielle Münter (Blaue Reiter),
Juan Miró, Paul Picasso, Josef Čapek, Václav Špála,
Skupina CoBrA a další.**

3.22. Wassily Kandinsky
Impression VI (Sonntag)
1911

Hans Arp, Automatische Zeichnung, 1917

1939 37 ii hungriges Mädchen.

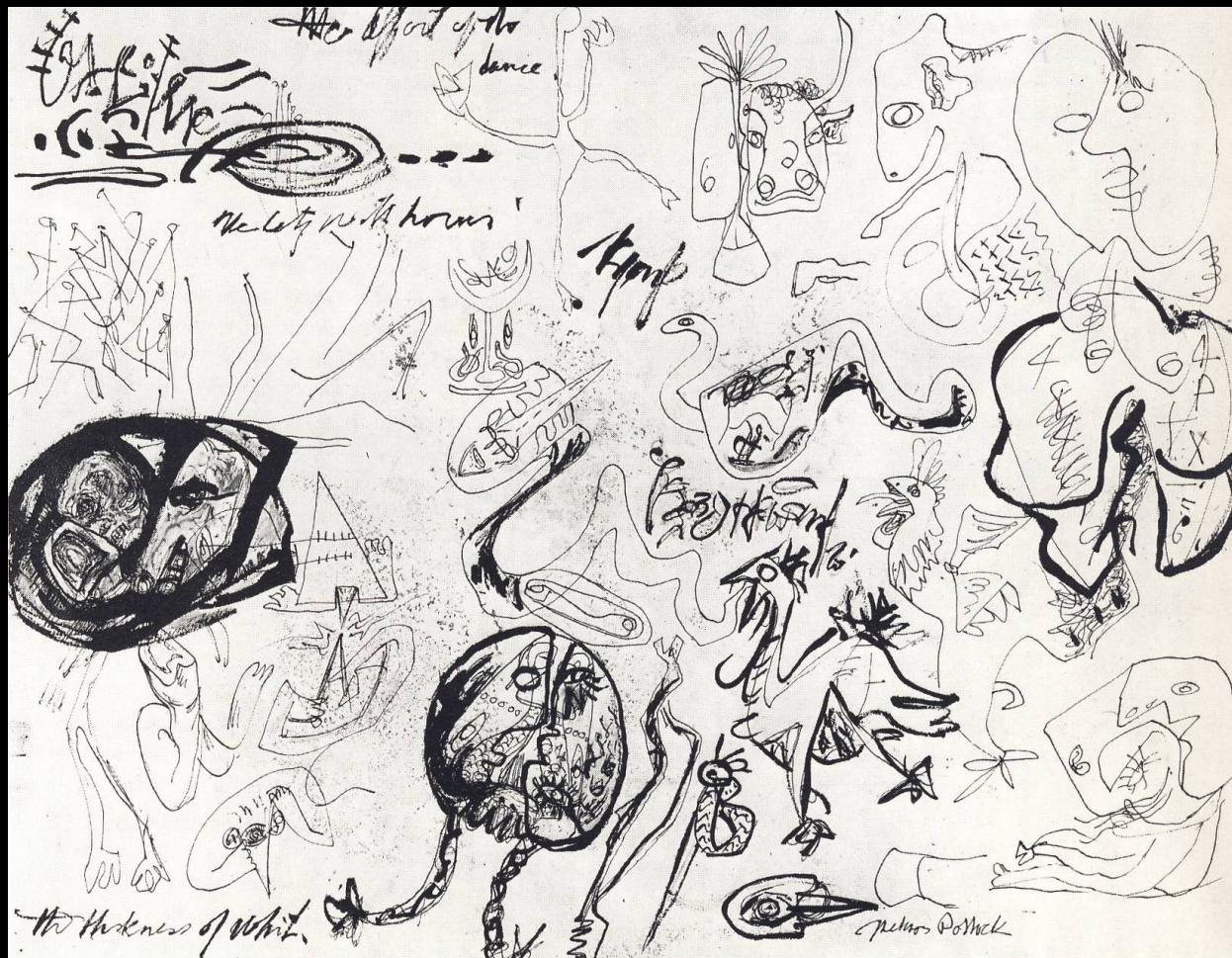
4.56 Paul Klee
Hungriges Mädchen
1939, 671 (JJ 11)

Paul Klee, Hladovějcící dívka. 1939

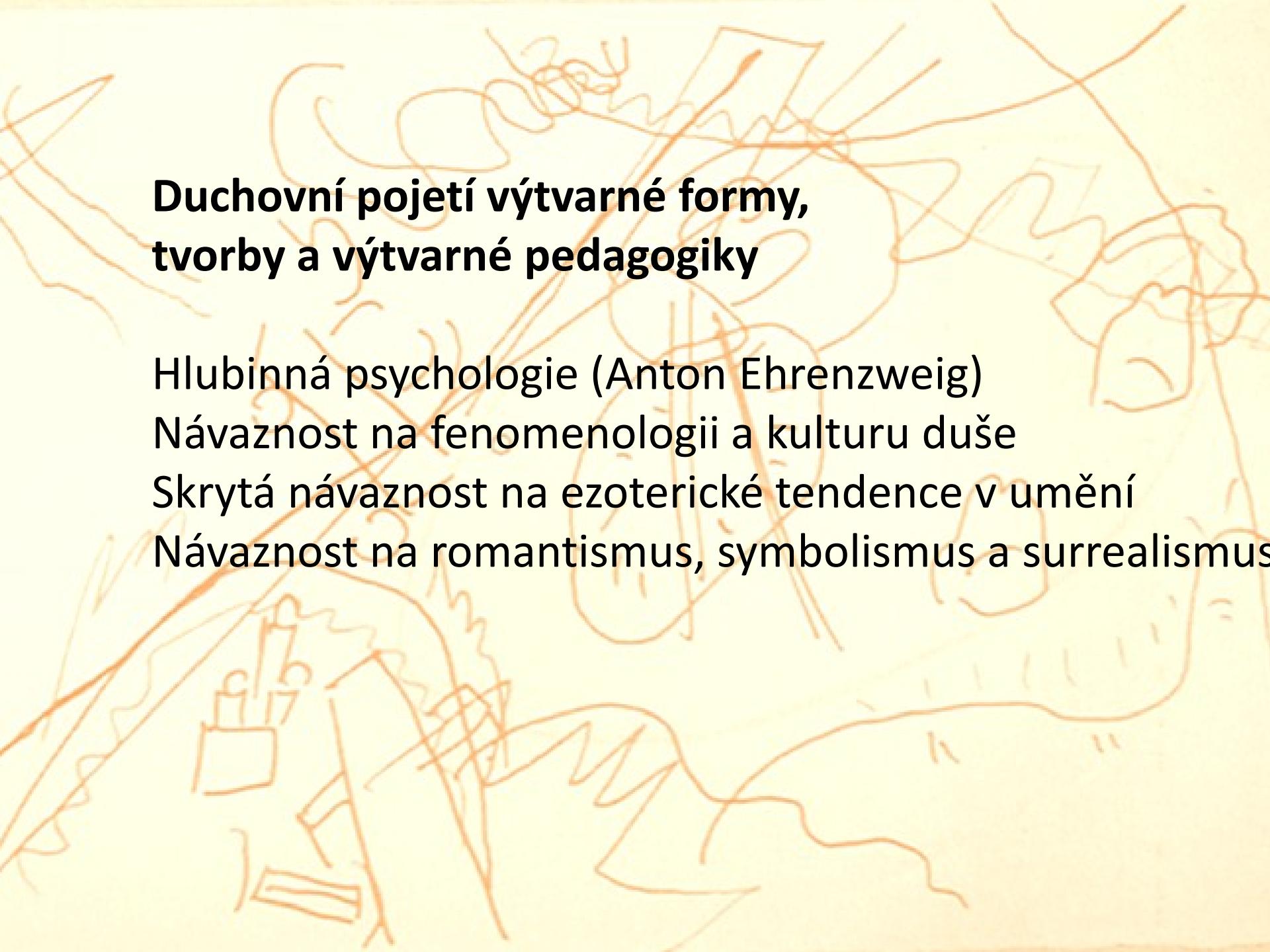

Jackson Pollock, Bez názvu, 1943

Duchovní pojetí výtvarné formy, tvorby a výtvarné pedagogiky

Hlubinná psychologie (Anton Ehrenzweig)

Návaznost na fenomenologii a kulturu duše

Skrytá návaznost na ezoterické tendence v umění

Návaznost na romantismus, symbolismus a surrealismus

František Kupka – vitální psychofyzická energie jako zdroj tvorby

- umění jako odraz kosmického mýtu
- tvorba jako dialog s přírodou
- analogie dynamismu organických zákonů přírodních a zákonů geneze umělecké tvorby
- tvorba jako taková je symbolickým pokračováním pohybu kosmických sil
- Kupka reflektoval svoji tvorbu teoreticky,
- v roce 1910 přeruší malbu
a píše knihu **Tvoření v umění výtvarném**

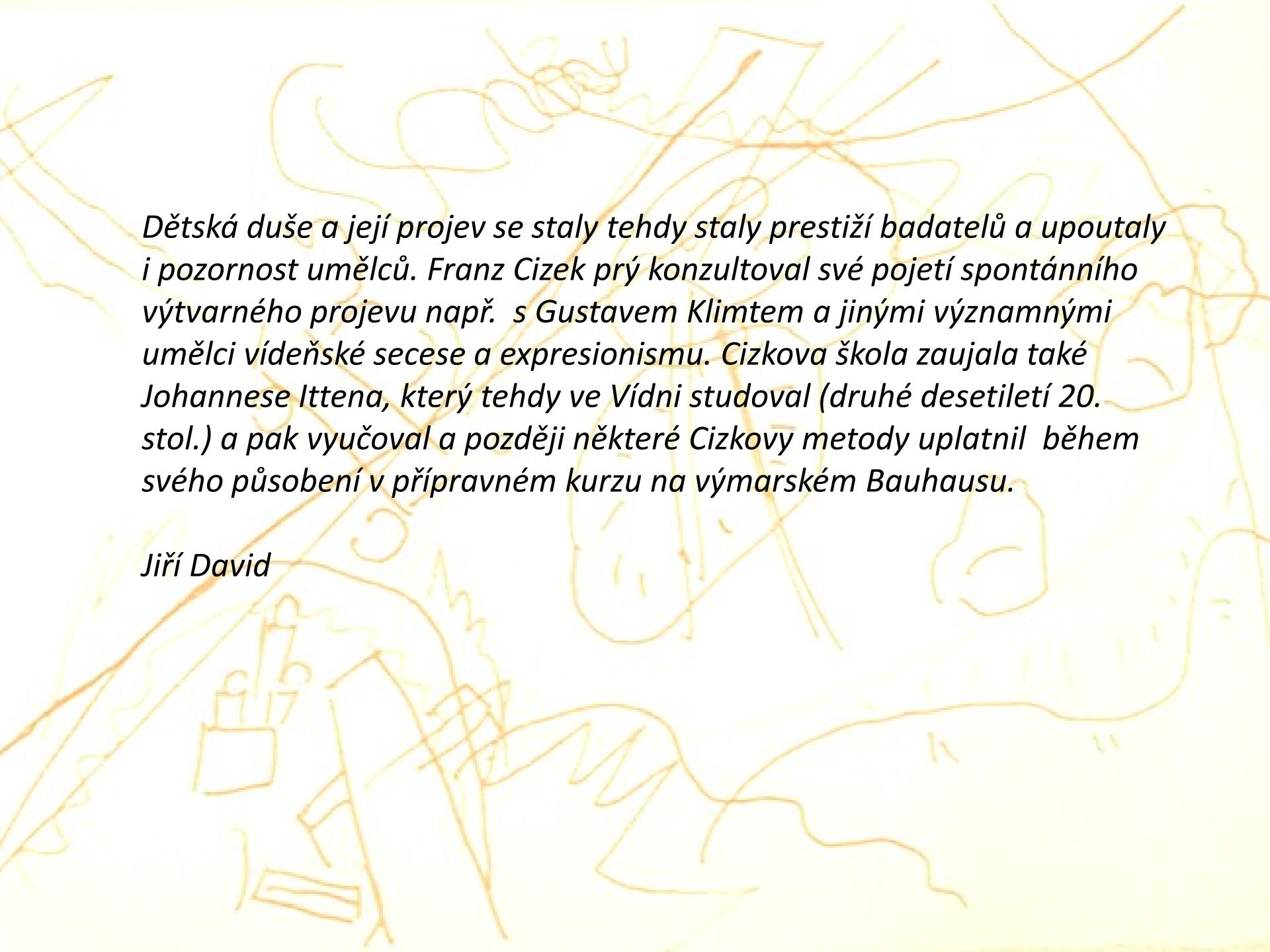
Pedagogičtí experimentátoři Experimentální výtvarná pedagogika

Tvůrčí didaktika, vnímání dítěte jako svébytného autora,
dětský expresionismus
(pedocentrismus), intuitivní metody
v iniciaci dětského výtvarného projevu
(20. a 30. léta 20. století).

Franz Cizek – Vídeň

Ladislav Švarc, Bohuslav Havránek – Dům dětství v Krnsku

Bauhaus – na úrovni vyššího školství, Johannes Itten

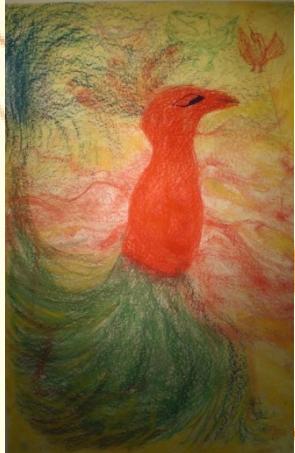
Dětská duše a její projev se staly tehdy staly prestiží badatelů a upoutaly i pozornost umělců. Franz Cizek prý konzultoval své pojetí spontánního výtvarného projevu např. s Gustavem Klimtem a jinými významnými umělci vídeňské secese a expresionismu. Cizkova škola zaujala také Johannese Ittena, který tehdy ve Vídni studoval (druhé desetiletí 20. stol.) a pak vyučoval a později některé Cizkove metody uplatnil během svého působení v přípravném kurzu na výmarském Bauhausu.

Jiří David

Metody charakterizující intuitivní přístup ve výtvarné pedagogice

- iniciace tvorby mýtem, vlastním příkladem, mimovýtvarným podnětem (hudbou, pohybem, meditací, vyprávěním, zážitkem atd.)
- psychologizace vyjadřování
- individuální přístup
- respekt jedinečnosti a neopakovatelnosti díla
- nezasahování do procesu tvorby

iniciácie tvorby mýtem

iniciace mimovýtvarným podnětem (hudbou, pohybem, meditací, vyprávěním, zážitkem atd.)

psychologizace vyjadřování

**individuální přístup, respekt jedinečnosti a neopakovatelnosti díla,
nezasahování do procesu tvorby**

